

Voor een kortere werkdag



Vrouwen in Nederland onder de dertig jaar verdienen tegenwoordig per uur meer dan hun mannelijke collega's, heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek berekend. Dat is goed nieuws, want tot nu toe verdienen vrouwen nog steeds minder voor het zelfde werk als mannen.

Toch is van economische gelijkheid onder de seksen nog geen sprake. Over het hele leven bezien verdienen vrouwen 17,6 procent minder dan mannen. En slechts 52 procent van de vrouwen is economisch zelfstandig, tegenover 65 procent van de mannen, schrijft Caroline Vos in de Volkskrant van 25 november. Vrouwen verdienen niet alleen minder, ze werken ook minder uur per week, of zelfs helemaal niet. De arbeidsparticipatie van vrouwen was in 2014 64 procent (Parool 16 september 2016).

De reden voor de verschillen tussen vrouwen en mannen laat zich makkelijk raden. Zorgtaken zijn nog steeds zeer ongelijk verdeeld. In Nederland is de verdeling sinds 1995 blijven steken op 65 procent voor de vrouw, oftewel 156 minuten per dag. Daarmee is Nederland een middenmoter in Europa. (Parool 16 september 2016)

Dit is één van de redenen om te pleiten voor een kortere werkdag. In de jaren tachtig van de vorige eeuw zette de vrouwenbeweging de vijfjarige werkdag al op de agenda. Dat maakt een betere verdeling van werk en zorg mogelijk.

Van die kortere werkdag is weinig terecht gekomen. Wel zijn veel mensen, vooral vrouwen, in deeltijd gaan werken en is bij de overheid de werkweek teruggebracht naar zesendertig uur.

Her en der duikt de discussie over verkorting van de werktijd weer op. Zo pleitte PvdA'er Martijn van Dam vorig jaar voor een 36 uryge werkweek, maar dan in vier dagen van negen uur.

Er valt echter juist veel te zeggen voor een verkorting van de werkdag. Simpel, omdat het het leven leuker maakt, onthaast, gezonder is en mensen die minder per dag werken relatief productiever zijn. In Zweden bijvoorbeeld wordt al met een zesurige werkdag geëxperimenteerd.

Mijn idee is iedereen recht geven op vierdagen werk van zes uur tegen minimaal

het huidige minimumloon voor nu een volledige werkweek. Doen we gelijk iets aan armoede bestrijding, want wie meer uren werkt verdient dan ook meer dan nu. Gemeenten zouden dit werk moeten garanderen aan mensen die al een tijdje werkloos zijn en bedrijven moeten het in de cao mogelijk maken.

Het lijkt me niet zinvol het verplicht te stellen voor mensen die meer uren willen werken. Dat is eigen keuze.

Het lijkt me ook een mooi alternatief voor een basisloon voor iedereen. Bij vier dagen zes uur werken blijft er ruimte over om je eigen ding te doen. En het wordt makkelijker om minder aangenaam en zwaar werk te accepteren. Een paar uur per dag in een verzorgingshuis werken is makkelijker dan vijf dagen acht uur per week.

Het tegenargument is natuurlijk altijd dat het economisch niet haalbaar is. Dat valt te bezien. Wellicht is daarbij een voorwaarde dat bedrijven en instellingen wel een langere bedrijfstijd hebben. Bv dat winkels en kantoren twaalf uur open zijn, maar dan met een tweeploegendienst. En scholen langer open, zodat daar van 's ochtends zeven tot 's avonds zeven kinderopvang kan worden georganiseerd.

Daarbij komt dat in de toekomst waarschijnlijk veel banen verloren gaan door robots en automatisering. Eerlijk verdelen van arbeid is dan een belangrijke kwestie om een tweedeling in de samenleving te voorkomen tussen de werkenden en niet werkenden.

Bovendien gaan mensen steeds later met pensioen. Minder werken zorgt er voor dat mensen gezonder en relaxter ouder kunnen worden. Dus ook makkelijker langer door kunnen werken.

Kortom, zullen we verkorting van de werkdag maar inzet van de verkiezingen maken?